

Oostenrijk.

WEENEN, 15 July.

Daar de vaderlijke zorg van Z. M. den Keizer niet alleen tot deszelfs eigene onderdanen bepaalt, maar zich ook tot het menschdom in het algemeen en tot de verst verwijderde volken uitstrekt, zoo heeft hoogstdezelve toegestaan, dat in de oostenrijksche staten eene maatschappij worde opgericht, met het oogmerk, om de bekeering door zendelingen in de uitgestrekte gewesten van Noord-Amerika te bevorderen en te ondersteunen. De gewone bijdrage is bepaald geworden op eenen kreutzer (om trent 2 cents) in de week, ten einde aan de arme klassen gelegenheid te geven, om ook het hunne ter bevordering van het groote werk der verspreiding van het geloof te kunnen bijdragen.

Duitschland.

FRANKFORT, 19 July.

Men leest in een onzer dagbladen, dat van wege den Keizer van Rusland dezer dagen weder een bepaald voorstel aan den sultan zoude worden gezonden tot herstel van den vrede, en dat het onverwacht vertrek van den prussischen generaal Muffling uit Berlijn daarmede in verband zoude staan. Zoo men verzeerde, zou deze staatsman gelast zijn om dit voorstel van wege den Koning van Pruisen te ondersteunen.

Frankryk.

PARIS, 23 July.

Volgens de laatste opneming en telling, bestond de bevolking van Parijs uit 713,765 inwoners, het getal geborenen beliep op 25,156, huwelijken 6,465, overledenen 22,917. Men telt in deze hoofdstad 346,188 mannen, 267,796 vrouwen, 366,000 renteniers en fabrikanten, 348,000 ambachtslieden, 77,192 die van den armen ondersteund worden, 3987 zieken in de gasthuizen, 9771 grijsaards en uitgeleefde menschen, 12,580 gevonden kinderen, 16,000 man garnizoen, 429 hooge ambtenaren, 10,450 ambtenaren, 446 personen behoorende tot de regterlijke magt, 1139 aan het instituut en de hooge-school, 47,000 studenten van alle klassen en 80,000 huishouders.

— Volgens een onzer dagbladen heeft de oostenrijksche konsul te Gibraltar aan de konsuls der overige mogendheden aldaar bekend gemaakt, dat, aangezien de Keizer van Marocco hardnekkig weigert de met Oostenrijk bestaande geschillen in het vriendelijke te verlossen, de Keizer van Oostenrijk besloten had, ten opzichte van Marocco krachtadige maatregelen te nemen. Tot dat einde zouden eenige maroccaansche havens door de oostenrijksche zeemagt geblokkeerd worden; doch vermits het geenszins Z. M. voornemen was, den handel der met Oostenrijk bevriende staten te belemmeren, zou de blokkering alleen ten opzichte van die schepen gelden, welke wapenen en andere oorlogsbehoefden naar Marocco wilden voeren.

Nederlanden.

PROVINCIALE STATEN VAN LUIK.

In de zitting van den 21 July, bij gelegenheid van de discussie over het adres betrekkelijk de vrijheid van het onderwijs, is door den heer *Eloi Burdine* de volgende redevoering gehouden:

«Edele en groot achtbare heeren! Mijnheer de president heeft ons gezegd, dat hij het adres aan Z. M., betrekkelijk de politieke onbevoegdheden, niet konde teekenen, een adres, hetwelk door UEd. achth. is besloten. Deze weigering is zeker gegrond op de circulaire van den heer minister van binnenlandsche zaken van den 19 October II. Daar het geschil over het onderwijs, hetwelk in discussie is, en waarover een adres aan uieder overweging is voorgelegd, door mijnheer den president kan beschouwd worden, als van hetzelfde soort zijnde, als het eerste en, om dezelfde reden, hetzelfde lot zoude kunnen ondergaan, zal ik het ondernemen om te bewijzen, dat hetzelfde zich in onze provincie tot bijzondere belangen bepaalt. Ik tred in de behandeling van het onderwerp, en ik heb de eer, u lieden te doen opmerken, dat, ofschoon het voorwerp, hetwelk thans in discussie is, zich vooreerst schijnt te bepalen bij lonter algemeene belangen en dus buiten den kring onzer magt te zijn, gij echter op de enkele inzage van uw budget hebt moeten weten, dat gij er het grootste belang bij hadt, dat het onderwijs door de regering als vrij beschouwd werd, zoo als hetzulk volgens art. 226 van de grondwet wezenlijk is.

«Inderdaad, indien de vrije medewerking tot dat soort van

edelijke nijverheid bestond, zoo als die bij ons bestaat voor alle sporten van andere, hoe ook genaamde nijverheid, dan is het uitgemaakt, dat het onderwijs meer zoude verspreid zijn en meer vorderingen zoude maken, dan wanneer het zich alleen binnen de door de regering gevestigde gestichten beperkt ziet; en dat ons provinciaal budget zoude verlost zijn van een groot gedeelte der som, welke daarop voor het openbaar onderwijs gebragt wordt.

«Art. 226 der grondwet, houdt in den grond in, dat het onderwijs een bestendig voorwerp is van de zorgen der regering.

«Het is opmerkelijk, dat dit art. niet gevonden wordt onder het getal van diegenen, welke de koninklijke voorregten betreffen, maar wel onder een bijzonder hoofdstuk, hetwelk tot opschrift heeft, over het openbaar onderwijs en de gestichten van weldadigheid. Dit art. staat onmiddellijk voor art. 227, hetwelk het grondbeginsel van de vrijheid der drukpers heiligt. Wat, mijne heeren, vloeit uit deze bijeenvoegingen voort? dit, dat er eene overeenstemming, of liever eene volledige eenstemmigheid bestaat tusschen het grondbeginsel van de vrijheid van het onderwijs, en het grondbeginsel van de vrijheid der drukpers, welke in den grond slechts eene en dezelfde vrijheid zijn, namelijk die der overdraging van gedachten, hetzij door middel van de drukpers, hetzij door middel van woorden. Wat volgt hieruit nog meer? dat art. 226 der grondwet wel aan de regering den plicht oplegt, om zich met het onderwijs te bemoeijen en hetzelfde door alle mogelijke middelen te verspreiden, maar niet het recht om zich daarvan bij uitsluiting meester te maken, om hetzelfde te doen dienen tot einden, welke verderfelijk zijn, hetzij voor de politieke, hetzij voor de godsdienstige vrijheid, welke beide ons bij de grondwet gewaarborgd zijn, en welke men kan beschouwen als wezenlijke en noodzakelijke voorwaarden van ons nationaal verbond.

«En hoe zoude men het verzoek, hetwelk wij hier doen, onvoegzaam of buiten onze magt kunnen vinden, wanneer wij ons kunnen gronden op het voorbeeld en het gezag van onze deputatie zelve, welke, ongetwijfeld angespoord door hooge overwegingen, die wij hebben aangeduid, niet geschroomd heeft eene vrye wyselyk vastgestelde medewerking te voornemen, ten einde de gemeente-kassen te ondersteunen, door de noodzakelykheid hunner medewerkingen te verminderen en de zucht van yver en van de talenten by de onderwyzers te doen erkennen; (*Exposé de la situation de la province*, p. 11.)

«Bij gevolg ondersteun ik de besluiten der commissie, en mijn wensch is, dat de onderscheidene besluiten aangaande het openbaar onderwijs, welke wij als strijdig met art. 226 der grondwet beschouwen, geheel en al verdwijnen en voor het vervolg geen hagchelyk spoor overlaten.

«Ik zoude, edel groot achtb. heeren, in uitgebreide ontwikkelingen kunnen treden, omtrent een geschil van een zeer groot belang, indien deze stof in zeker opzigt niet door de uitstekendste leden der tweede kamer, en in het bijzonder door de heeren van *Sasse van IJsselt*, de *Secus*, de *Gerlache*, en door de voortreffelijkste dagbladschryvers, als de redakteurs van den *Globe*, die van den *Courrier des Pays-Bas* en van de beste dagbladen onzer provincie, uitgeput ware.

«Bij gevolg ondersteun ik het rapport der commissie.

— In de zittingen van den 21 en 22 July, zijn geene zaken van direkt algemeen belang behandeld geworden.

Wij deelen hier het adres aan den Koning mede ten gunste van de vrijheid van onderwijs, hetwelk de staten van Luik in hunne zitting van den 21 July gestemd hebben.

SIRE!

«Het is met den diepsten eerbied, dat uwe getrouwe staten van Luik de vrijheid nemen, om aan den voet des troons van U. M. den wensch neder te leggen, welke de provincie doet, om eene vrijheid van onderwijs te bezitten, bestaansbaar met de zorgen, welke uwe regering aan het openbaar onderwijs moet toewijden.

«Meer dan de anderen, Sire! verlangen onze lastgevers, dat uwe zoo noodzakelyke vrijheid. Gedurende de oorlogen, waarin ons vaderland het tooneel geweest is, hebben onze gemeenten intermate groote schulden gemaakt, en onder datelooze verplicht, om, ten einde die schulden te betalen en in de administratiekosten te voorzien, over hunne inwoners eene onslag te maken van eene som van 80 a 90 voor guldens, de buitengewone rollen daaronder begrepen.

«De financiële staat der provincie is niet voordeliger; en, in weerwil van de lofwaardige pogingen, welke door onze commissie van financiën zijn aangewend, om onze uitgaven te bekor-

ten, komt op het budget van het loopende jaar, hetwelk in ontvangst 56,440 gulden belooft, slechts een overschot van 198 gulden.

»Het openbaar onderwijs kost zoo wel aan de provincien als aan de gemeenten, zeer zware sommen; men is genoodzaakt geweest, om de bureaux van weldadigheid, die reeds zoo arm zijn, te doen bijdragen tot de kosten, welke hetzelfde medebrengt; de regering van U. M. heeft er ook zeer hooge sommen aan bijgedragen, en al die pogingen te zamen genomen, hebben slechts éenen leerling op de 17 inwoners kunnen voortbrengen.

»Van eenen anderen kant heeft de magt, om de onderwijzers te benoemen, welke aan het ministerie alleen is toegekend, in eene provincie, die zamengesteld is als de onze, eenigen argwaan moeten verwekken. Zij heeft vrees moeten doen opvatten, is het niet voor het tegenwoordige, dan ten minste, voor de toekomst.

»Reeds zijn er huisvaders, die zich beklagen, dat zij zich, of moeten onthouden van den heiligsten hunner pligten, dien namelijk, van hunne kinderen te doen onderwijzen, of die kinderen overgeven aan lieden, welke hun vertrouwen niet bezitten, dikwijls om geene andere reden, dan dat zij hun zijn opgelegd.

»Heimelijke scholen worden er opgerigt; sommige lieden zenden hunne kinderen naar buiten 's lands, waar de opvoeding, welke men hun geeft, niet strekken kan, om hun onze instellingen te doen heminnen.

»Wij hebben gemeend, Sire! dat het onze pligt was, die daadzaken, welke in onze provincie voorvallen, aan U. M. ter kennis te brengen, in een oogenblik, waarin uwe zorgvuldigheid maatregelen genomen heeft, om de orde der thans bestaande zaken, betrekkelijk het onderwijs, te doen ophouden.

»Eene welbegrepen vrijheid om te onderwijzen, die voorzien is van alle noodzakelijke voorzorgen, vrij van alle reden tot mistrouwen, en door U. M. beschermd wordt, zoude het getal der in onze scholen bestaande kweekelingen doen verdubbelen, zij zoude den najver bij de onderwijzers doen herboren worden; ja, zij zoude eindelijk aan vele van uwe getrouwe onderdanen uit de provincie van Luik, de gerustheid terugschicken.

»De staten nemen deze gelegenheid waar, Sire! om aan U. M. de verzekering van eenen onbepaalden eerbied te vernieuwen.

(Onder het getal der 12 personen, welke tegen het voorstel gestemd hebben, bevinden zich vijf, welke begeerd hebben, dat van hunne weigerende stem in het proces-verbaal melding worde gemaakt, Deze zijn de heeren Orban, graaf de Geloës, Delchambre d'Herstal, graaf de Ficquelmont en Lafontaine.)

(*Courrier de la Meuse.*)

De vergadering der staten dezer provincie is den 22 dezer gesloten.

Het volgende adres is door de staten van Namen gestemd:

SIRE!

Uwe getrouwe onderdanen, de staten der provincie Namen, verzoeken Uwe Majesteit allerrootmoedigst, om een einde te maken aan de twisten betrekkelijk het stuk van onderwijs, door eene wet daar te stellen, welke dit gewigtig gedeelte der nationale instelling op eene wijze regelde, welke geschikt was, om aan de wenschen uwer onderdanen te voldoen.

«Wij zijn met eenen diepen eerbied Uwer Majesteits zeer ootmoedige, zeer gehoorzame en zeer getrouwe onderdanen, de staten der provincie Namen.»

's HERTOGENBOSCH, 27 July.

Bij besluit van Z. M., in dato 20 dezer, is de heer baron Goubau d'Hoogvorst, gewezen directeur-generaal voor de zaken van den R. K. eeredienst en thans lid van de eerste kamer der staten-generaal, tot minister van staat en de heer baron Verheyden de Karick, tot kamerheer benoemd.

Tot ridders van den nederlandschen leeuw zijn benoemd, de heeren kolonels de Failly, van Hoof, Stoeker en des Tombe; de luitenant-kolonels Bake, van Duinen, de Posson, de Xenemont; de kapiteins van der Brugghen, Duiker en Voet; voorts de heer Schaffer, sekretaris-generaal bij het departement van oorlog.

De heer Knaeps-Kenor, afgetreden lid der provinciale staten van Luik, de heer de Landromagne, regter en de heer Beamin, kamer-president bij het hoog-geregtshof te Luik, zijn tot ridders van den nederlandschen leeuw benoemd; men vraagt of eene dergelijke gunst, niet aan al de leden der provinciale staten, die voor de handhaving der grondwet hebben gestemd, zal verleend worden?

— Z. M. de Koning zal heden uit 's Hage naar Amsterdam vertrekken en zoo men zegt, eene reis door de noordelijke provincien doen.

— Z. K. H. prins Albert van Pruissen, is den 21 dezer, uit Berlijn naar Brussel vertrokken.

— H. H. Excellentien de ministers van binnenlandsche zaken en van financiën, zijn te 's Hage aangekomen; de eerstgenoemde zal den 1 augustus aanstaande, te Brussel geen gehoor verleenen.

— Z. Exc. de graaf de Baillet, gouverneur van West-Vlaanderen, is tot staatsraad benoemd.

— Z. E. de graaf de Gourief, ambassadeur van Rusland, is den 22 te 's Hage aangekomen.

— De heer F. Geelhand is door den minster van binnenlandsche zaken benoemd tot lid der commissie ter beoordeeling van de kunstwerken bij den grooten wedstrijd in de graveerkunst, welke in september aanstaande te Amsterdam zal plaats hebben.

— Bij het reeds vermelde omtrent de hervormingen in het leger, kan men nog voegen, dat de nieuw te formeren korpsen jagers en grenadiers reeds met het einde dezer maand in dienst zullen komen, en dat de onderofficieren voor de korpsen reeds gezonden zijn, terwijl de benoeming der officieren eerstdaags verwacht wordt.

— Uit 's Gravenhage wordt onder dagteekening van den 23 dezer gemeld: «De verdedigers der vrijheid van onderwijs, zijn aan nieuwe aanvallen blootgesteld; op aanzetting van domine B. Verwey, opziener der distrikt-scholen, hebben de onderwijzers dezer residentie een verzoekschrift aan de regering ten voordele van het monopolie geteekend. Ik heb dit stuk geheel gelezen, hetwelk mij niet weinig moeite gekost heeft, zoo lang en walgachtig is het, hoezeer de opsteller zich verbeeldt een kunststuk in de wereld gebragt te hebben; die geduchte teekenaars verzoeken niet alleen, dat de regering het monopolie handhave, maar daarenboven het getal onderwijzers verminderde of ten minste hetzelfde onherroepelijk bepalde; want, zeggen zij zeer eenvoudig: 1.° dit is hetgeen het belang der onderwijzers vordert, 2.° dit is ook in het belang van het onderwijs zelve, deze beide redenen zijn met eene waarlijk vervelende langwijlsheid ontwikkeld; maar alles komt op dit voorstel neer. Indien men de vrijheid van onderwijs toestaat, dan hebben wy geen brood te eten, want wy gevoelen ons onbekwaam, om tegen eene vrye mededinging te worstelen. Indien een zoo nieuwsgierig verzoekschrift op het te nemen besluit der regering invloed heeft, dan zal de gansche natie onder de onverdraagzaamste onderdrukking voor de luimen van domine Verwey en een tiental pedanten van zijne kleur moeten zuchten.

(*Catholique.*)

— In die provincie, waar een klein aantal lieden zijner aandacht op de openbare aangelegenheden kan vestigen, en het spel der constitutionnele regering kent; is niets gemakkelijker, dan door louter materiële vergunningen en die in niets grondbeginselen aangaan, welke men wil vernietigen of vervalschen, te misleiden. Dat is eene taktiek, welke onder de bevatting der meest gewone verstanden en zelfs onder die van onze ministers valt; onze excellentien hebben er voor het minst op meer dan eene plaats met een goed gevolg gebruik van gemaakt. Het matig pensioen, toegekend aan eenige personen, die op den rand des grafs zijn, hetgeven eener gratificatie van honderd gulden aan pastoors, die onder den last der jaren gekromd van zoodanig eene som toe te staan om deze of gene kerk te herstellen, dit zijn zaken, welke bijzonder gemakkelijk vallen voor ministers, die een budget, dat ruim genoeg is, en groote, sedert lange jaren, door de achtereenvolgende vernietiging van zoo vele geestelijke bedieningen, ongebruikt gebleven zijnde somme ter hunner beschikking hebben. Dat men zich uit deze subsidien een wapen vervaardige, om de personen of gemeenten, welke daarom verzoeken, te beletten een verzoekschrift tegen de algemeene misbruiken in te dienen; men ziet daarin alleen de benaauwdheid van eene administratie, waarmede het zoo ver gekomen is, om zulke lage middelen te gebruiken, maar dat verstandige lieden zich laten misleiden, dit is eene maar al te groote eigenschap van de XIX^{de} eeuw. De regering geeft 50 gulden daarenboven aan onzen tachtigjarigen en verlamden pastoor, zij geeft duizend gulden om onze kerk te herstellen, dus heeft zij geene vijandige gedaante tegen den godsdienst: arme lieden! uw pastoor zal morgen sterven en hetzal onmogelijk zijn, om hem te doen vervangen, want de regering wil geene andere geestelijken, dan die, welke zij zelve onderwezen heeft, waartoe zal u dan uwe kerk kunnen dienen? welke leer zal men er in prediken, indien men er nog in predikt? (*Idem.*)

— De ministeriële Gazette des Pays-Bas, heeft dezer dagen een uitgebreid artikel medegedeeld tot lof van het ministerie en van deszelfs werkingen. Deze verdediging komt waarlijk zeer wel van pas.... Het volk is gelukkig nooit minder dan nu geschikt én genogd geweest, om den lof van het ministerie aan te hooren, en om zich door schoone en hoogklinkende ministeriële toonen te laten misleiden. Een ministeriële leugen heeft in België aangehouden aan leugens te zijn.

Men leest in het daadblad de Belg, het volgende:

VERKIEZINGEN VAN DE PROVINCIE HOLLAND.

De heeren de Jonge, Brugmans en Repelaer.

Een brief aan eenen onzer medearbeiders gerigt, gedagteekend uit Haarlem, bevat nopens de verkiezingen van de provincie Holland eenige aanmerkingen, die geschikt zijn om aan het publiek, belang in te boezemen.

«De afgevaardigden, wier functien hadden opgehouden, waren de heeren Bakker, van Reenen, Boelaarts, Warin en Schooneveld; de heeren van de Poll en J. Repelaer hadden verklaard, dat zij van de vertegenwoordiging afzagen. Er waren dus zeven verkiezingen te doen. De vier eerste leden zijn wederom ingekozen geworden; zij hadden zich afgevaardigd, dat dat

hunne weder-inkiesing tot eenige zwaarigheid aanleiding zoude geven; maar dit was niet het geval met den heer *Schoonveld*, hij had zich ten toon gesteld door eenige geheel fransche, dat is liberale denkbeelden, welke hij onvoorzigtiglijk in de staten-geraal gemit hadt: ook is hij daarvoor wreedelijk gestraft; na twee keeren zonder eenig gevolg te hebben gestemd, heeft zijn mededinger de heer *de Jonge* hem overtroffen. Ter vervanging van den heer *van de Poll* is de advokaat *Brugmans*, LID VAN HET AMORTISATIE-SYNDIKAAT gekozen: eindelijk heeft men den heer *J. Repelaer* doen vervangen door deszelfs zoon *O. Repelaer*, en zulks uit achting voor den afgetreden. Hij en ik, brave lieden zijnde, zouden het ten uiterste ontydig en onvoegelyk vinden, dat men als eenen post beschouwde een zeker voorrecht enkel voor den gekozenen persoon, die waardigheid van nationalen wetgever, welke alleen aan de waardigste mannen moest toevertrouwd worden; maar dit is, zoo als gij ziet, niet alzo.

Drie nieuwe personaadjen komen derhalve op onzen politieken horizon te voorschijn: de eerste is *de Jonge*, een der vermaardste advokaten van de hollandsche balie; hij bezit een groot vermogen; men zegt, dat hij hooge posten beoogt; ook bestaan zijne politieke gevoelens in eene volmaakte overgegevenheid aan de regering. De heer *de Jonge* is ridder van den nederlandschen leeuw; verbeeldt u echter niet, dat hij den staat eenigen dienst bewezen heeft; hij heeft dit eereteeken ontvangen wegens eene zaak, die geheel en al den Koning in persoon betreft, want het is het gevolg van een pleidooi, hetwelk hij, in het proces, betrekkelijk het paviljoen van Haarlem, tegen *Louis Bonaparte* gehouden heeft.

Wat den heer *Brugmans* betreft, men zegt weinig van hem even als van den heer *Repelaer*, als dat de een den heer *van Maanen* geheel is toegedaan en dat de andere de schoonzoon is van den heer *van Tets van Gaudriaan*, minister van financiën. Hierover zal ik u misschien binnen korten tijd meer kunnen zeggen.

Deze brief bewijst, zoo als wij reeds omtrent het geloof van andere stukken gezegd hebben, dat de publieke geest in zekere provinciën van het noorden nog weinig is vooruitgegaan, en dat de verkiezingen dikwijls het gevolg zijn van eenige belangen van kranjes of familiebetrekkingen, meer dan dat van de wenschen en de behoeften der natie. Wij verzoeken onzen correspondent, die goed schijnt onderrigt te zijn, om ons eenige bijzonderheden, nepens de verkiezingen der andere provinciën mede te deelen; het is in geen deele nutteloos, om met de nieuw verkorenen kennis te maken.

Vriesland, juli 1809.

Mijne Heeren!

De brief uit R.... in uw nummer 42 vervat, heeft hier zeer veel hival gevonden en wordt door een ieder met graagte gelezen, vermits dezelve niets dan waarheid nogens het gebeurde in Vriesland bevat.

Tot nadere inlichting, uit welke personen de 122 teekenaren van Leeuwardens verzoekschrift, betrekkelijk de vrijheid van onderwijs en de kiezers, welke door hatelijke dagbladen zijn opgegeven, tot de lage volkklasse te behooren; bestaan en om het tegendeel daarvan te bewijzen, heb ik de eer u hiervan de navolgende opgave te doen, als: 2 uit den adelstand, 1 lid van den raad, 6 renteniers, 23 fabrikanten en trafikanten (alle gegoede ingezetenen), 30 negocianten en kooplieden, waaronder velen der gegoedste huizen, 60 ambachtslieden, waaronder $\frac{5}{6}$ gedeelte, die met zes en acht knechts werken.

Dit getal bedraagt juist de 122 teekenaren, en had men ons niet zoo deerlijk en met opzet belasterd, gewis zou het nimmer in mijnen geest opgekomen zijn, u eene nadere en met de waarheid overeenkomstige opgave te doen geworden, ten einde dezelve wereldkundig te maken en het publiek te laten oordeelen, welke *stads-zuiveraars* Leeuwarden in haar midden telt.

Om een ieder nog eenigzins nader met al de onlusten, te Leeuwarden voorgevallen, in te lichten, ben ik verplicht de eigenlijke grond-oorzaak mede te deelen.

Een voorzigtig onderzoek van den heer commissaris van politie, om den inhoud der petitie te ontdekken, gelukte niet en men stond verlegen; eenige leden uit de verdraagzame plaatselijke schoolcommissie en partikulieren begaven zich aan het rondschuimen, om te ontwaren, wie of toch wel teekenaren van dat geheimzinnig stuk mogten zijn. Zij, die volmondig beleden hetzelfde onderteekend te hebben, werden bedreigd en wederregtelijk over den hekel gehaald; doch dit was niet alles, volgens de voorzegging dier commissie moest er eerlang eene lijst der teekenaren van Brussel komen en ziet de voorzegging werd vervuld; een gediensige geest, één onzer Vriesche vertegenwoordigers voldeed bereidwillig aan het verzoek en zondt afschriften der teekenaars, hetwelk dan ook zoo veel stof van verdraagzaamheid heeft opgeleverd, welke de *Arnhemsche Courant* van den 2 en 9 april jl. zoo welwillend heeft gepredikt.

Wij zullen niet spreken over het gehouden gedrag van den officier van justitie, die lid der plaatselijke schoolcommissie zijnde, dit alles stil en ongehinderd liet doorgaan, uit vreeze dat men hem soms van pligtverzuim zoude beschuldigen, maar wij vragen of een lid der volksvertegenwoordigers zich het recht

mag aanmatigen, om over stukken, die de gansche kamer toebehooren, te beschikken? zoo ja, waarom zond die Vriesche volksvertegenwoordiger dan alleen een afschrift der teekenaars zonder het verzoekschrift? Deze vraag valt niet moeilijk om op te lossen; de ingezetenen van Vriesland, die even gelijk hunne medelandgenooten alleen verzochten, hetgeen zij in gemoede en op grondwettige redenen vernemen te moeten eischen, moesten ten spot verstreken en de beweeggronden hunner verzoeken, die met geene ministeriële beginselen strookten, moesten bedekt blijven, uit vreeze dat hunne regimatige klachten eenigen ingang zouden vinden.

De petitie werd door den ministeriële aanhang overal uitgekreten en bij onze verlichte stads zuiveraars (zoo die genoemd worden) een onrust-barend stuk genoemd; doch weldra vergaten zij hunne vredelievende beginselen, en in plaats van die rust te herstellen, begonnen zij dezelve te verstoren.

Spotprentjes zagen het licht en de eensgezindheid werd onder de ingezetenen verbroken; dit waren de onvermijdelijke gevolgen van den haat en de ellendige gedragingen van hen, die zich met apen ophielden en de deftigste mannen bespotteden. Het is onbeschrijflijk hoedanig die menschen zich gedragen hebben, en hunne onverdragelijke houding zal nog langen tijd in aandenken blijven.

Vergun dezen een plaatsje in uw geacht dagblad en wees verzekerd, dat gansch Vriesland dit gebeurde met genoeg zal geplaatst zien.

Ik heb de eer te zijn

Uw aanhoudende Laster
FRISO.

Mynheer de NOORD-BRABANDER!

Al ben ik maar een boer, wil ik het echter ook wel eens wagen om aan u te schrijven, en je te zeggen; dat we op ons durp, in het midden van Zuid-Holland, een konstitutioneel gezelschap hebben opgericht, daar we dan eens vrij over het belang van ons en van ons lieve vaderlandje praten kunnen; en omdat we ons land en onzen dierbren Koning in ons hart beminnen, beginnen we onze vergadering altoos met een gebed, om zegen voor het vaderland, voor de Koning en zijn geheele huis; om zegen voor en aanhoudende waakzaamheid van onze rechtchapene leden in de staten-generaal; om ministers, gouverneurs en andere hooge ambtenaren, die het wel met den Koning en met het volk meenen, die de grondwet voor oogen houden en daarvan niet afwijken om het grootste gedeelte van de natie te verdrukken, ten belange van hen, die ons zoo lang en zoo schandelijk verdrukt hebben. Dat wij nu ook met belangstelling uw blad lezen, behoeft wel geen bedenken, even weinig als dat uw n°. 46 een voorwerp onzer beraadslaging maakte; u spreekt daar van den advokaat *Brugmans* en van den heer van *Molenaarsgraaf*, maar weet je dan niet, dat alle on-adeelijken en on-gegarbuleerden domkoppen zijn, die niet in de staten-vergadering thuis hooren, daarom hebben de kiezers van eene naburige stad, eene gelderschen edelman gekozen, om de belangen van onze provincie waar te nemen; maar de man woont ook sedert eenigen tijd, in dit gewest, en heeft vele verdiensten, is een ijverig voorstander en ouderling van de voormaals en thans nog in vele gevallen heerschende kerk, directeur van het nederlandsch zendeling-genootschap, lid van de plaatselijke schoolcommissie, en daarbij een groot ambtenaar, dus doet dat nog al wat af; zulke mannen kiezen dan op hunne beurt wederom zulke mannen; voorleden jaar kazen zij onzen voormaligen hoofd-bailluw, den lofredenaar van eene excellentie, en zouden zij dan nu deszelfs boezemvriend niet verkieszen, benevens nog een adelijk jazeggertje? Je blad vertelt ons wel, dat een lid van het amortisatie-syndikaat niet verkiesbaar is, maar men ziet immers daar zoo naauw niet op; want prokureurs bij de rechtbanken, gedelegeerde commissarissen, inspektors enz. enz. zijn immers ook kreaturen van het gouvernement, en moeten door de ministeriële oogen zien! en als men dien advokaat terugzendt, verkiest men zeker eenen anderen meester in de rechten; eenen dikken wethouderlijken vriend van eene excellentie, buitengemeen vroom, nog vromer als onzen gelderschen edelman, die met geene papen wil te doen hebben, en hen allen zoo gaarne naar *Nova Sembla* zag verhuizen. Hiervoor, mijnheer, zijn wij zoo bang, dat ik u verzoek een goed woord bij den braven *Sasse van IJsselt* en andere dappere verdedigers der grondwet te doen; dat H. Ed. het amortisatie-syndikaat maar over het hoofd zien, want anders loopt het van kwaad tot erger, omdat je van onze provincie niet anders dan jesuiten, namelijk ministeriële jesuiten, te wachten hebt; want die geen, die anders als de heeren ministers denken, zijn met zwart krijt aangeteekend, en zullen zeker nooit herkozen worden. Zoo danket en praten wij op ons durp; onze burgemeester is er wel leus om, dat zijne onderhoorige katholieke boeren zoo bij malkeer komen, maar wij breken er ons hoofd niet mee, maar kijken en snuffelen rond, om al dat ons bezwaart door uw blad wereldkundig te maken. Wilt UEd. deze dan een plaatsje gunnen, dan zal ik misschien wel eens nader schrijven.

Intusschen noem ik mij met achting.

Uw bestendige Laster.
KEES DE VLASSER.

BEKENDMAKINGEN.

JAN NOBBERT COOLEN, te 's Hertogenbosch, zal op Dingsdag den 4 Augustus 1829 en volgende dagen, des namiddags ten 2 ure, ten zijnen huize, verkoopen:

Eenen fraajen **INBOEDEL**, bestaande in zeer fraaje **MAHONIEHOUTE SEKRETAIRES** met marmere Bladen, **SPIEGEL CONSOLE**, **RONDE TAFEL** met inleghladen, **KABINETTEN**, **KASTEN**, **STOELEN**, en **UITTREK-TAFELS**, **BUREAUX** en **LADETAFELS**, eene zeer goede **PIANO-FORTE**, extra fijne porceleine **SERVIESEN** en **THEEGOED**, **KRISTAL** en **GLASWERK**, verlate en gepolteerde **GOEDEREN**, **KOPER**, en **TIN**, **LINNEN** en **PELLEN**, **BEDDEN**, **MATRASSEN** en meer andere **GOEDEREN**, dewelke daags te voren te zien zijn.

ALGEMEENE ONDERNEMING

DER
KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE
POSTWAGENS,

VAN
J. B. VAN GEND en **LOOS.**

NIEUWE DIENST

VAN **Antwerpen** NAAR 's **Hertogenbosch**,
OVER **Breda** EN **Tilburg**
EN **VICE VERSA.**

Met 1 Augustus 1829 zal de Onderneming dagelijks eene **DILIGENCE** doen rijden tusschen **ANTWERPEN** en 's **BOSCH**, over **BREDA** en **TILBURG**, vertrekkende van eerstgenoemde stad ten een uur des middags na de aankomst der **POSTWAGENS** van **Brussel**, **Leuven** en **Gent**, van alle welke plaatsen men dus het geheele traject door de **DILIGENCE** derzelfde Onderneming, in eenen dag zal kunnen afleggen.

Het vertrek uit 's **Bosch** is bepaald des voormiddags ten 11 1/2 ure, om des avonds ten 4 ure te **Breda**, 9 ure te **Antwerpen** en 3 ure des ochtends te **Brussel** aan te komen.

Deze nieuwe Dienst correspondeert overigens met al de **Steden** der zuidelijke Provinciën, geheel **Frankryk** en **Duitschland**, als ook te **Breda**: met **Rotterdam**, 's **Hage**, **Amsterdam**, enz.

DE KANTOREN ZIJN GEVESTIGD TE:

's **BOSCH**, bij **W. STAELENBERG**, in het **Oud Keizers-Hof**.
TILBURG, bij **BOTERMANS**, in de **Goude Zwaai**.
BREDA, bij **W. P. ESNAULT**, in den **Gouden Leeuw**.
ANTWERPEN, bij **J. B. VAN GEND**, op de **Eijer-Markt**.
BRUSSEL, bij **W. P. J. LOOS**, **Hôtel d'Angleterre**.
LEUVEN, bij **H. VAN HUMBEEK**, **Rue du Marais St. Jean**.
GENT, bij **F. J. HAMBROUCK**, aan de **Visch-Markt**.
ROTTERDAM, in het **Pakhuis** en in het **Hof van Weenen**.
's **HAGE**, in het **Hôtel St. Lucas**, **Hoogstraat**.
AMSTERDAM, bij **P. RENARD**, **Directeur**, op het **Plein**.
bij **A. VAN DER HULST**, **Directeur**, op den **Dem.**

* * PUBLIEKE VERKOOPING.

HENDRIK ANTONIJ BIJKOET, openbaar Notaris, residerende te 's **Hertogenbosch**, Hoofdplaats der provincie Noord-Brabant, heeft voor deszelfs Principalen provisioneel publiek en voor alle man verkocht:

Enige **HUIZEN** en **ERVEN**, met **PAKHUIZEN**, **SCHURREN**, **STALLINGEN**, grote **TUINEN**, **BOOMGAARDEN** en **VISSCHERIJ**; voorts drie **BOUWHOEVEN**, onderscheidene grote **EIKEN**, **MAST**- en **SCHAARBOSSCHEN**, met zware opgaande **EIKEN**, **BEUKEN**-, **BERKEN**-, **MASTEN**-, en **WITBOOMEN** beplant; wijders veel **HOOLTEEL** en **WILLENDELEN**, mitgaders **ROGGENPACHTEN**, te namen op **Verreken**, mitmakende, gelegen voor het grootste gedeelte, onder **Udenhout**, en voorts onder **Barkel**, **Enschot**, **Haren**, **Helvoirt**, **Oud-Hausden** en **Waalwijk**.

Alle welke **GOEDEREN** herkomstig zijn uit de **Nalatenschap** van wijle Jufvrouw de **Weduwe ANDRIES CORNELIS VAN DEN BOSCH**, gewoond hebbende en overleden te **Udenhout**, en bij gedrukte Blijfften breeder omschreven.

De finale Verkoop zal plaats hebben bij het uitbranden van **Waalwijk**, te **Udenhout**, op de **Kruisstraat**, respectievelijk ten huizen

en herbergen van **ANTONIE ROBBEN** en **JOSEPH VAN VUGHT**, op **Maandag** en **Dingsdag** den 3^{den} en 4^{den} Augustus 1829, des namiddags ten een uur.

Voorts zijn alle Informatien omtrent de voorwaarden van verkoop en de Processen-verhaal der provisionele Verkoop te bekomen, ten Kantore van den Notaris **H. A. BIJVOET** voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

* * De Ondergeteekende **JAN FRANCIS VAN BOECKEL**, heeft de eer bekend te maken, dat hij zich hier ter stede, op de **grote Markt**, over het **Stadhuis**, gevestigd hebbende, de **WIJN-AFFAIRE** van de Heeren **T. H. JANSSEN** en **C.** alhier heeft overgenomen en alhier bevoegd is, om onder behoorlijke kwijting de openstaande schuldvorderingen der gezegde firma te inkasseren, en beveelt zich bijzonder in de naam van een ieder, terwijl hij zich vooral beijeren zal, om, over geheel zijne voorgangers, eene **efficiëte** en **prompte** bediening te verschaffen.

's **Bosch**,
den 23 Julij 1829.

J. F. VAN BOECKEL.

* * AANBESTEDING.

PASTOOR en **KERKMEESTERS** der **R. K. Gemeente** van **Overschis**, zijn voornemens publiek aan te besteden:

EEN NIEUW KERKGEBOUW, ten behoeve van de hierboven genoemde Gemeente, ten huize van den Kastelein **ANTONIUS VAN HET WOUT**, in de **Vergulde Valk**, op **Woensdag** den 12 Augustus aanstaande, des namiddags ten 3 ure, welkers **TREKING** en **BESTEK** 14 dagen voor de Aanbesteding, voor de belanghebbende, ter bezigtiging zal leggen, ten huize van den Heer **ANTONIUS VAN LOOSBROEK**, wonende in den **Droogen Hoek**, aldaar, des voormiddags van 9 tot 12 ure, en des namiddag van 2 tot 6 ure, uitgenomen de **Zon- en Feestdagen**.

Nadere Informatien te bekomen bij den **Architect** der **Stad Rotterdam**, welke met de **directie** tot den **opbouw** belast is.

ZEGT HET VOORT.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

Amsterdam, 24 Julij.

			Gebt.
<i>Nederlanden.</i>			
Werkelijke Schuld.	50 1/4 - 60		50 7/8
Uitgestelde dito	21 1/4 - 22		21 3/4
Kansbiljetten.	72 50 - 73 50		72 50
Stellen van uitgeloten dito.	100 1/2 - 101 1/4		100 7/8
Amortisatie-Syndikaat	98 1/2 - 3/4	4 1/2 pCt.	98 5/8
Domaine Losrenten	87 1/4 - 7/2	2 1/2 "	87 5/8
Handel-Maatschappij.		4 1/2 "	
<i>Frankryk.</i>			
Inschrijving op het Grootboek.	82 - 1/4	3 "	82 1/2
Certifikaten van dito.	76 3/4 - 77 1/4	" "	77
<i>Rusland.</i>			
Bij Hope en C.	100 1/2 - 3/4	5 "	100 5/8
Negociatie 1828.	99 1/4 - 3/4	5 "	99 1/2
Inschrijving op het Grootboek.	59 1/2 - 3/4	6 "	59 1/2
Certifikaten van dito.	59 3/8 - 66	4 "	59 7/8
Cert. dito Hamburg Admin.	90 - 1/2	5 "	90 1/4
Dito te Londen genegocieerd.	91 3/4 - 92 1/4	4 "	92
<i>Pruissen.</i>			
In Londen genegocieerd.	111 1/2 - 112 1/2	" "	112 1/2
Idem 2 ^{de} Ligting	111 1/2 - 112 1/2	" "	112 1/2
<i>Spanje.</i>			
Neg. bij Hope en C.	29 - 1/2	5 1/2 "	29 1/4
Te Parijs en Londen gedomd.	77 1/4 - 1/2	5 "	77 1/2
Renten perpetuel.	49 1/4 - 3/4	" "	49 1/2
Coupons	7 1/2 - 9	f	
<i>Polen.</i>			
Loten	89 1/2 - 90 1/2	f	
<i>Weenen.</i>			
Bank.	92 1/4 - 93 1/4	5 pCt.	93
Dito.	76 1/4 - 77 1/4	4 "	77
Certifikaten.	53 - 1/2	3 1/2 "	53 1/2
Metaaliek.	93 - 1/2	5 "	93 1/2
Dito te Londen genegocieerd.	96 1/2 - 97	" "	96 1/2
Dito.	56 1/2 - 57	3 1/2 "	56 3/4
Bank-Aktien	1368 - 1372	3 "	1370
Aandeelen / 100 bij Rotterdam .	198 - 200	" "	199
Dito " 250 dito	386 - 389	4 "	387
<i>Napels.</i>			
Cert. bij Lamaison en Bouwer .	81 1/4 - 3/4	" "	81 1/2
Dito Napelsche Adm.	82 1/4 - 83 1/4	" "	83 1/2
Dito te Londen genegocieerd.	88 - 1/2	" "	88 1/2
<i>Denemarken.</i>			
Negociatie in Londen .	69 1/4 - 1/2	" "	69 1/2
<i>Engeland.</i>			
Geconsolideerde.	89 1/4 - 90 1/4	" "	90